

ניתוח ההשפעה של פרסום הסדרי הבחירה של קופות החולים לציבור בשנת 2024 על ההסדרים ב-2025

ד"ר חני שרודר, צח בן מנחם, רן רדניק, ליאור ברק, דינה צ'רנו, ואיילת גרינבאום אריזון

רקע:

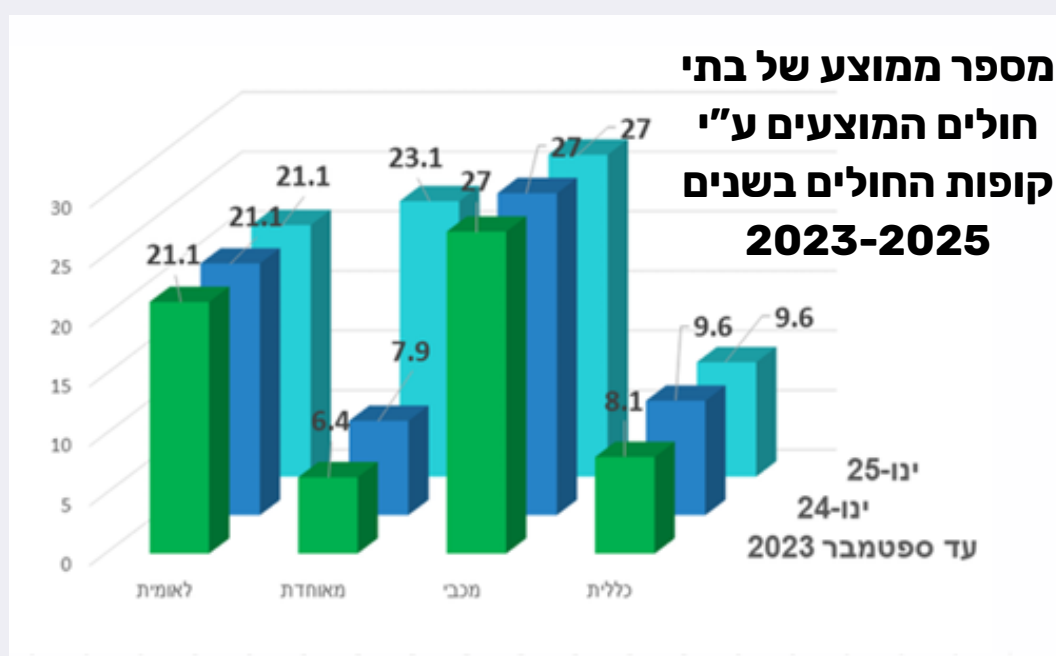
הגברת האוטונומיה של המטופל בבחירת מקום הטיפול משפרת את הנגישות לשירותי בריאות ויכולה להגביר את התחרות החיובית על איכות, בטיחות ורמת השירות. הרפורמה בהסדרי הבחירה שיושמה בתחילת שנת 2024 באה לתת מענה לנושא זה. ידוע שקיימים הבדלים בנגישות לשירותים שונים בין פריפריה למרכז ובין קופות החולים השונות.

שיטות:

איסוף הנתונים על ההסדרים המעודכנים של הקופות מאתרי האינטרנט שלהן, תוך התבססות על נתונים של התפלגות המבוטחים על פני היישובים במדינת ישראל נכון לשנת 2022. חישוב עדכני של שני מדדים מרכזיים: ממוצע משוקלל של מספר בתי החולים ומרכזי העל הזמינים למבוטח בכל קופה וממוצע משוקלל של מרחק הנסיעה העודף בכל ישוב שמבוטח נאלץ לנסוע לטובת הגעה לבית חולים שנמצא בהסדר. מדדים אלו חושבו הן באופן אבסולוטי והן בריבועים שונים (מרכז-פריפריה, מחוזות) והושושו למדדים לפני ואחרי יישום הרפורמה. כמו כן, עבור בתי החולים המרכזיים בישראל, נבדקה זמינותם למבוטחים על פני הסדרי הבחירה העדכניים של כלל הקופות וזו הושוותה לנתונים משנת 2024.

מטרות:

בחינת אופן יישום הרפורמה על ידי קופות החולים מנוקדת המבט של מטופלים מאזורים גאוגרפים שונים ומקופות חולים, באופן השוואתי במבט היסטורי, לפני הרפורמה, בשנה הראשונה ליישומה ושנה אחרי.

ממצאים:

בניגוד להרחבה משמעותית של הסדרי הבחירה שהקופות ביצעו בשנת 2024, עקב כניסת הרפורמה לתוקף בסוף 2023, בשנת 2025 לא חל שינוי משמעותי בהסדרים של רוב הקופות. בתוך כך, לקופות החולים מכבי ולאומית לא היה צורך בעדכון ההסדרים היות שהיו רחבים גם קודם, ואילו קופת חולים כללית ביצעה שינויים בודדים ולא משמעותיים. עם זאת, יוצאת דופן הינה קופת חולים **מאוחדת שהרחיבה באופן משמעותי את הסדרי הבחירה שלה**, בדגש על הוספת בתי חולים ומרכזי על רבים ללא תלות גיאוגרפית במקום מגוריו של המבוטח.

המרחק הממוצע העודף לבתי חולים שהקופה מציעה למבוטחים
לפי סוג קופה וברביוד לפריפריה מרכז

אזור בארץ	שנה	כללית	מכבי	מאוחדת	לאומית
כללי	2024	1.35	0.29	0.60	1.17
	2025	1.32	0.29	0.27	1.17
מרכז	2024	1.21	0.35	0.42	0.94
	2025	1.16	0.35	0.30	0.94
פריפריה	2024	1.56	0.08	1.05	1.44
	2025	1.56	0.08	0.19	1.44

מסקנות:

הרפורמה הגדילה את **הנגישות** לשירותים באזורים שונים בארץ ובקופות החולים כללית ומאוחדת בהם ההסדרים היו מוגבלים טרם הרפורמה. בנוסף, הגדילה הרפורמה את מעורבות הציבור **בבחירת צריכת השירותים** השונים בהתאם להסדרי הבחירה ואת הנגישות למידע, כולל הצגתו באתרי הקופות ובטפסי ההתחייבות לקבלת השירותים השונים. מעורבות זו מביאה לתחרות על איכות וזמינות השירות ומיטיבה עם המבוטחים.

לפיכך, ניתוח ופרסום שקוף של המשמעות המעשית של ההסדרים על ידי משרד הבריאות הביא **להגדלה של הנגישות** ואופן הבחירה לשירותים השונים. לנוכח השינויים בהסדרים, אנו ממליצים על המשך פרסום קבוע של סטאטוס הסדרי הבחירה של הקופות לציבור בכל שנה מחדש.